

Prezídium COPA, 22. a 23. apríla 2021

Spoločné prezídiá COPA a COGECA

Schválenie účtovníctva Copa a Cogeca za rok 2020

Člen finančného výboru Roomet Sörmus (EE) informoval, že účtovný rok 2020 bol uzatvorený s veľmi dobrými výsledkami a účtovný výsledok odporučil na schválenie. Napriek očakávanému schodku 223 844 € došlo k prebytku vo výške 590 756 €. Výška finančnej rezervy dosahuje 7 530 710 €. Pokiaľ bude pozitívny trend pokračovať, zváži finančný výbor zníženie členských príspevkov za rok 2022.

Účtovná uzávierka za rok 2020 bola schválená bez námietok.

Výmena názorov s Januszom Wojciechowskim o budúcej SPP, akčnom pláne pre ekologické poľnohospodárstvo a propagačnej politike poľnohospodárskych výrobkov

Komisár označil proces rokovaní v trialógoch za dobrý, ale treba dosiahnuť dohodu pri niektorých témach, ako je vyčlenenie obálky I. piliera pre ekoschémy, podmienenosť a nástroje prerozdelenia dotácií. Pri horizontálnom nariadení zostáva dojednať finančnú rezervu pre prípad krízy. Pri CMO nariadeniach Komisia nenavrhovala žiadne zásadné zmeny, tie však predložil Parlament. Všetky inštitúcie podľa neho preukázali dobrú vôľu pri nájdení kompromisu s cieľom dosiahnuť dohodu ešte počas PT predsedníctva, aby mohli nové pravidlá SPP platiť včas. Na záver uviedol, že na prechod na udržateľnejšie systémy treba využiť aj iné zdroje než SPP, konkrétne sa zmienil o prostriedkoch plánu na podporu oživenia Európy. Komisár na konci marca poslal list ministrom poľnohospodárstva, v ktorom ich vyzval využiť prostriedky napr. na rozvoj spracovateľského priemyslu a na zlepšenie lokálnych trhov. Ďalej informoval o svojej účasti na rokovaní výboru Európskeho parlamentu k občianskej iniciatíve Koniec klietkovej doby. Za nedorozumenie označil údajnú podporu zákazu klietkových chovov, osobne vyjadril podporu zmene systému všeobecne. Upozornil, že v EÚ ide skôr o veľké industriálne chovy. Vysoko koncentrovanú živočíšnu produkciu odmietol označiť za poľnohospodárstvo.

IE reprezentant upozornil komisára, že musí hájiť záujmy všetkých poľnohospodárov, aj veľké podniky. Zároveň vyzval k väčšej flexibilitě pri štandardoch GAEC.

ES zástupca vyjadril obavy z propagácie ekologického poľnohospodárstva v EÚ a vyzval na zohľadnenie situácie na trhu. Skonštatoval, že nové šľachtiteľské techniky môžu v budúcnosti pomôcť pri dopadoch zmeny klímy, vyzval preto Komisiu na prijatie jasnej a vedecky podloženej pozície.

IT zástupca vyjadril svoj nesúhlas s komentármi komisára na Twitteri, v ktorých kritizoval nadmernú koncentráciu chovu hospodárskych zvierat v EÚ. Upozornil, že malé a veľké poľnohospodárske podniky v EÚ plnia najvyššie štandardy na svete, všetci plnia požiadavky trhu a sú súčasťou riešenia boja proti klimatickej zmene a všetci musia mať istotu úspešnej budúcnosti. Kritizoval aj chýbajúce posúdenie dopadov stratégie F2F a vyzval na flexibilitu členských štátov pri definovaní svojich ekoschém.

Komisár k svojej činnosti na sociálnych sieťach uviedol, že bol motivovaný snahou ochrániť malé farmy, ktoré nie sú schopné ekonomicky prežiť agresívnu hospodársku súťaž. K podpore ekologickej produkcie uviedol, že malé a stredné podniky nemajú inú možnosť než prejsť na ekologický typ produkcie, pretože nemôžu konkurovať veľkým podnikom so stovkami tisícok nosníc.

Podľa SE reprezentanta je extrémne dôležité, aby komisár chápal štruktúru poľnohospodárstva v EÚ. K reforme SPP uviedol, že je dôležité, aby redistribúcia platieb bola pre členské štáty dobrovoľná, poskytovanie prostriedkov iba malým poľnohospodárom by v SE spôsobilo problémy. Ďalej uviedol, že všetci poľnohospodári v EÚ budú postihnutí znížením priamych platieb, pokiaľ nebudú schopní plniť ekoschémy. Preto vyzval na dostatočnú flexibilitu členských štátov pri definícii ekoschémy.

FR reprezentant upozornil, že na zvýšenie ekologickej produkcie je potreba, aby bol po nej na trhu dopyt. Upozornil aj na aktuálne dopady klimatických podmienok v niektorých krajinách (FR, ES, IT, GR, juh DE, atď.) a chcel vedieť, aké konkrétne kroky Komisia plánuje podniknúť.

Komisár súhlasil, že EÚ stanovila veľmi ambiciózny cieľ týkajúci sa ekologického poľnohospodárstva a zdôraznil dôležitosť rozvoja lokálnej produkcie. Komisia podporuje prechod na ekologické poľnohospodárstvo (prostredníctvom navrhnutých ekoschémy v I. pilieri). Čo sa týka komplikovaných podmienok počas, zatiaľ nemohol zdieľať informácie o krokoch Komisie.

Výmena názorov s Césarom Cortesom (Stále zastúpenie PT pri EÚ) o prioritách PT predsedníctva

César Cortes potvrdil ambície PT predsedníctva dosiahnuť dohodu o SPP do konca mája, počas supertrialógu v marci sa podarilo dokončiť niekoľko dôležitých prvkov, napr. nový model vykonávania politiky, vinohradníctvo, povoľovanie výsadby révy. Dohodu sa zatiaľ nepodarilo dosiahnuť pri nástrojoch redistribúcie platieb. Pri zelenej architektúre sa rokuje o vyčlenení rozpočtu pre ekoschémy, ďalšie debaty sa týkajú štandardov GAEC (najmä 4, 8, 9).

V diskusii FR zástupca upozornil na GAEC 8 (striedanie plodín) a spolu s ním viacerí zástupcovia vyzvali na zaistenie rozumnej miery flexibility. IE reprezentant upozornil na výrazne odlišné podmienky a typy pôd v IE, čo môže mať dopad na plnenie ekoschémy a odmeňovanie poľnohospodárov. Informoval sa aj na GAEC 2.

César Cortes potvrdil súčasné diskusie o miere flexibility pri niektorých GAEC a ich znení. GAEC 2 neznepokojuje iba IE, ale aj pobaltské a severské krajiny, čo berie PT predsedníctvo do úvahy. Pri GAEC 9 je predmetom debát nielen percento, ale aj to, čo bude do neproduktívnych prvkov zahrnuté. Pri ekoschémach označil za kľúčové dosiahnuť dohodu o percentuálnom vyčlenení obálky a maxime flexibility na ich definovanie. Plnenie ekoschémy bude nad rámec povinnej podmienenosti, za ich plnenie budú poľnohospodári odmeňovaní. Ekoschémy si stanovujú členské štáty vo svojich strategických plánoch.

Prezídium COPA

Predseda Christiane Lambertová (FR).

Výmena názorov s Alexandrou Nikolakopoulouovou (DG SANTE) o Kódexe správania pre zodpovedné obchodné a marketingové postupy

Zástupkyňa DG SANTE na úvod zopakovala ciele a hlavné informácie o stratégii F2F, ktorej hlavným cieľom je prechod na udržateľnejšie potravinové systémy. Nedávno zverejnený Akčný plán pre ekologické poľnohospodárstvo je jednou z konkrétnych akcií stratégie. Ďalšou je Kódex EÚ pre zodpovedné podnikateľské a marketingové postupy v potravinovom reťazci a rámec na ich sledovanie. Ďalšie akcie sa budú týkať podpory udržateľnej spotreby potravín a uľahčenia spotrebiteľom prejsť na zdravú a udržateľnú stravu. V tejto súvislosti spomenula návrh harmonizovaného povinného vyznačovania nutričných údajov na prednej strane obalu, návrh povinného značenia pôvodu a návrh rámca na označovanie udržateľných potravín.

Ku kódexu uviedla, že pôjde o dobrovoľný nástroj, ktorý zaistí, že spoločnosti začlenia praktiky vedúce k udržateľnosti systému do svojich vnútrofiremných postupov. Kódex nie je legislatíva, ale dokument, ktorý Komisia prijme. Bude obsahovať časovo stanovené záväzky potravinárskych spoločností na prijatie konkrétnych akcií na zlepšenie potravinovej udržateľnosti. Cieľom je dokončiť ho do konca mája, podpísanie organizáciami by malo prebehnúť v júni, aby EÚ mohla kódex prezentovať na samite OSN o potravinových systémoch. Kódex bude obsahovať 2 časti – prvú spoločnú, o cieľoch a konkrétnych akciách, ktoré prispievajú k ich plneniu a druhú, ktorá sa bude týkať individuálnych spoločností. Bude treba vytvoriť monitorovací systém pokroku. Aktuálne sú prejednávané rôzne akcie v rámci 3 tematických oblastí: zdravé a udržateľné vzorce potreby, udržateľné interné procesy a zlepšenie udržateľnosti potravinového hodnotového reťazca. Celkovo je navrhnutých 75 rôznych akcií.

V diskusii upozornila PL reprezentantka na dopady pre poľnohospodárov, ktorí sú hlavnými aktérmi potravinového reťazca a informovala sa na spôsob monitorovania vykonávania kódexu jednotlivými spoločnosťami.

SE reprezentant upozornil, že v EÚ platí trhová ekonomika a Komisia by mala so svojimi iniciatívami sledovať aj trhové prostredie a snažiť sa prijať vyrovnaný prístup zohľadňujúci dopyt spotrebiteľov.

IT reprezentant odmietol označovanie udržateľných potravín pomocou systému NutriScore, ktorý podľa neho uprednostňuje produkciu syntetických potravín pred prirodzenými.

PL reprezentant upozornil, že nakoniec bude kódex fakticky povinný a navyše nad rámec povinností vyplývajúcich z legislatív a bude predstavovať pre poľnohospodárov dodatočné náklady. Upozornil aj na medzinárodný obchod – rovnaké požiadavky musia platiť aj na tovar dovážaný do EÚ.

Zástupkyňa DG SANTE zopakovala, že kódex bude dobrovoľný, ale naozaj bude mať dopad na poľnohospodárov, ktorí sú prizvaní do celého procesu prípravy. Proces označila za transparentný, prítomné sú aj mimovládne neziskové organizácie. Vzhľadom na to, že nejde o legislatívu, verejná konzultácia nebude. Dokument nebude statický, bude možné doň doplniť dodatočné záväzky. Spôsob monitorovania ich plnenia je aktuálne predmetom diskusií, jednou z možností je externý audit, príp. interný proces spoločnosti. Čo sa týka konkurencieschopnosti EÚ voči tretím krajinám, Komisia chce podporovať tretie krajiny v zahrnutí cieľov udržateľnosti, ciele bude EÚ prezentovať aj na rôznych multilaterálnych fórach. Komisia si je vedomá, že určitú prechodnú dobu môže nastať znevýhodnenie EÚ výrobcov (pravidlá WTO neumožňujú obmedziť dovozy z dôvodu nedodržiavania štandardov udržateľnosti). K zavedeniu povinného vyznačovania nutričných údajov na prednej strane obalov uviedla, že Komisia vykoná posúdenie dopadov, v ktorom bude analyzovať dopady schém na internom trhu a posúdi dopady pre jednotlivé produkty. Súbežne je treba riešiť problémy s plytvaním potravín a potravinovým odpadom, preto sa Komisia bude usilovať o vyrovnanú produkciu v súlade s dopytom. Komisia si je takisto vedomá vyšších nákladov pre poľnohospodárov, ale prechod na udržateľnejší systém bude predstavovať nové obchodné príležitosti. Upozornila, že konečné náklady v prípade neprijatia žiadnej akcie na zmenu systému by boli pre poľnohospodárov ešte vyššie. Na záver uviedla, že zástupcovia poľnohospodárov môžu svoje pripomienky aj naďalej predstaviť počas rokovaní tematických skupín pri príprave kódexu.

Predsedníčka zdôraznila vôľu poľnohospodárov naplniť očakávania verejnosti a spotrebiteľov, ale aj obavy z dodatočných nákladov a upozornila na dopady otvorenia trhu výrobkom z tretích krajín, ktorým EÚ producenti nebudú môcť konkurovať, preto musia byť podporení.

Schválenie návrhu diskusného dokumentu Copa a Cogeca o stratégii pre metán

Stratégia bola zverejnená 14. 10. 2020, ide o jeden z hlavných pilierov Európskej zelenej dohody.

Copa a Cogeca sú v tejto oblasti veľmi aktívne, návrh bol prijatý bez námietok.

Schválenia žiadostí poľnohospodárskych organizácií o partnerstvá v Copa a Cogeca

Žiadosť Gruzínskeho združenia poľnohospodárov o status privilegovanej partnerskej organizácie bola prijatá.

Žiadosť Islandskej asociácie poľnohospodárov o status partnerskej a privilegovanej partnerskej organizácie bola prijatá.

Žiadosť Národnej federácie poľnohospodárov Republiky Macedónsko o status partnerskej organizácie bola prijatá.

Aktualizované informácie o reforme SPP 2020+

SPP: O téme sa diskutovalo počas prezídia Cogeca 22. 4. 2021.

Klimatický zákon EÚ: Európske inštitúcie sa 21. 4. 2021 dohodli na ciele znížiť do roku 2030 emisie skleníkových plynov o 55 % v porovnaní s rokom 1990. Sekretariát tento ambiciózny cieľ víta, poukazuje na príležitosti, ktoré môžu poskytnúť poľnohospodárstvo a lesníctvo. Na druhej strane pre živočíšnu výrobu pôjde o veľkú výzvu. Ďalej sekretariát spomenul iniciatívu Parlamentu – výzvu Komisii na zavedenie systémov uhlíkových kreditov, vrátane certifikácie odstraňovania skleníkových plynov pohlcovaním uhlíka prostredníctvom modelov využitia pôdy, biomasy, atď. Sekretariát výzvu podporuje, pričom uhlíkové kredity by pre poľnohospodárov mali predstavovať finančné príspevky nad rámec SPP.

Pohotovostný plán na zaistenie dodávok potravín a potravinového zabezpečenia: Komisia v nadväznosti na krízu Covid-19 posudzuje odolnosť potravinového systému EÚ, vyzvala na zodpovedanie dotazníku prístupného do 3. mája.

Taxonómia a udržateľné financovanie: Komisia zverejnila 21. 4. 2021 delegovaný akt k taxonómii v oblasti klímy, z ktorého je poľnohospodárstvo zatiaľ vyňaté. Sekretariát znenie aktu považuje za pozitívnejšie, než sa očakávalo. Pre Copa a Cogeca je dôležité, aby po dokončení reformy SPP bolo aj poľnohospodárstvo súčasťou taxonómie, aby mohlo byť označené za udržateľné. S týmto nesúhlasí veľa mimovládnych organizácií, napr. organizácia BirdLife na protest vystúpila z platformy EÚ pre taxonómiu.

Sekretariát ďalej upozornil, že aj napriek uisteniu Komisie, že taxonómia je dobrovoľná, v praxi to tak nebude.

Výmena názorov na medzinárodný obchod a brexit

Brexit: O téme sa rokovalo počas prezídia Cogeca 22. 4. 2021.

USA: Pokračuje 4-mesačné obdobie dočasného vzájomného pozastavenia cieľ. Sekretariát vývoj sleduje.

Mercosur: Komisia zvažuje rozdelenie dohody na 2 časti kvôli urýchleniu ratifikácie, s čím Copa a Cogeca nesúhlasia. V samotnej dohode sa nepredpokladajú žiadne zmeny.

Austrália: Rokovania medzi EÚ a Austráliou prebehli v týždni od 9. – 19. marca, netýkali sa prístupu na trh. Ďalšie kolo sa predpokladá v júni.

Nový Zéland: Rokovania sa konali v dňoch 22. – 30. marca, netýkali sa prístupu na trh.

Rusko: Zlepšenie situácie vzhľadom na situáciu s Alexejom Navalnym a situáciou v CZ nie je reálne.

Výmena názorov na situáciu na trhu a na zložité klimatické podmienky

Mrazy najviac postihli FR, IT a ďalších 10 zemí. GR reprezentantka informovala o obrovskej katastrofe, v mnohých prípadoch dosahuje až 100 % strát poľnohospodárskej produkcie. Poškodené sú mandle, hrušky, marhule, slivky, nektarinky, višne, broskyne a straty hlási aj vinohradníctvo. Prvý odhad strát je v hodnote 300 mil. EUR.

Generálny sekretár vyzval na zasielanie konkrétnych informácií o dopadoch mrazov na úrodu.

Rôzne

CZ reprezentantka upozornila na list, ktorý Asociácia súkromného poľnohospodárstva CZ rozoslala všetkým prezidentom poľnohospodárskych organizácií Copa a Cogeca. Táto organizácia vystúpila z Copa a Cogeca minulý rok, list sa veľmi kriticky vyjadruje aj k činnosti sekretariátu a predsedníctva. Reprezentantka podporila činnosť sekretariátu a upozornila na množstvo nepráv v liste.